

Boost your progress in reading and writing	Strany v originále	Přírodovědné obory	Humanitní obory	Aktivity, metody
1. Jak porozumět textu	4 - 21	částečně	celé	
Skimming (Zběžné přehlednutí textu) - technika	4	✓	✓	• Skimming krátkého i delšího textu • Vypisování klíčových slov • Shrnutí s užitím klíčových slov - o čem je text • Skimming strukturovaného textu – obrázky, titulky... • Vyhledání klíčových pojmů v odstavcích • Shrnutí celého textu na základě skimmingu
Skimming – jádro textu	5	✓	✓	
Skimming - klíčové pojmy	6 - 7	✓	✓	
Skenování – rychlé vyhledávání konkrétních informací (jmen, dat, názorů – práce s vodítky v textu	8 - 11	✓	✓	• Skenování – vyhledávání specifických informací – dle otázek – kdo, kde, kdy • Vyhledávání detailní informace v textu • Skenování z různě strukturovaného textu – např. leták – pro pochopení celku
Důkladné čtení - Jak při čtení zachytit podrobnosti – 5W	12 - 14	✓	✓	• Rozbor informací z textu dle otázek kdo, kde, kdy, co a proč. • Vizualizace – prostředí děje • Výběr vhodných částí textu (slov, vět...) pro vizualizaci
Vizualizace	14 - 15	✓	✓	
Porozumění složitému textu - formulování toho, co mi brání porozumět.	16	✓	✓	• Práce s metakognicí na obtížném textu. Individuální pojmenování překážek v porozumění. • Práce s náročnými texty známé struktury (např. učebnice) – rozbor textu dle této struktury • Vyhledávání odborných pojmů • Porozumění pojmům – odvozený význam, slovník • Shrnutí náročného textu na základě poznámek • Porozumění neznámým slovům (jiná kultura, archaický text) – vyhledávání těchto slov, práce s kontextem, slovníkem • Různé významy jednoho slova – hledání konkrétního významu pro určitý text • Přepis textu do běžného jazyka
Znaky textu – analogie se známými typy textů	17	✓	✓	
Vypořádání se s neznámými slovy	17 - 18	✓	✓	
Práce s textem jiných kultur	18 - 19	XXX	✓	
Práce s textem z jiné doby	19 - 21	XXX	✓	

2. Určení cílové skupiny a účelu textu	22 - 29	celé	celé	
Cílová skupina textu – na základě tématu textu	22, 25	✓	✓	• Propojování vybraných témat s cílovými skupinami • Práce s obrázkem – určení cílové skupiny na základě konkrétních rysů • Určení cílové skupiny beletristického textu – vyhledávání příkladů konkrétních rysů – hovorový jazyk, humor, vyprávění v 1. osobě • Psaní o cílové skupině textu a prostředcích, kterými to text dosahuje
Cílová skupina textu – na základě prezentace textu	23, 25	✓	✓	
Cílová skupina textu – na základě užití jazykových prostředků	24, 25	✓	✓	
Účel (záměr) textu - rozeznání	26 - 27	✓	✓	• Spojování typů textů s účelem. • Vyhledávání grafických a jazykových prostředků – druhy vět, odrážky • Přiřazování uvedených účelů ke konkrétnímu textu • Přiřazování uvedených prostředků ke konkrétnímu textu • Shrnutí do písemného vyjádření o účelu a prostředcích, které k tomu autor textu využívá • Určení účelu na základě skimmingu • Rozbor textu a jejich porovnání v rámci problematiky účelu textu • Psaní o účelu textu na základě rozboru
Prostředky, jimiž autor účelu dosahuje – jazykové prostředky	26 - 29	✓	✓	
Prostředky, jimiž autor účelu dosahuje – rozvržení textu	26 - 29	✓	✓	
3. Jak porozumět prezentaci a organizaci textu	30 - 41	celé	celé	
Prezentace a rozvržení stránky	30 - 32	✓	✓	• Rysy prezentace sdělení – rozbor konkrétní prezentace • Rysy prezentace – spojování konkrétních prvků prezentace s účinkem • Doplnování textu o konkrétní prezentaci • Hledání dalších než vypsaných rysů prezentací • Propojování rysů prezentací s cílovou skupinou • Psaní – vysvětlení účinků konkrétních prostředků • Četba žákovské práce a její úprava na základě uvedené zpětné vazby učitele
Účinky užití konkrétní prezentace a rozvržení	33 - 35	✓	✓	
Organizace textu do odstavců – topic sentence/pokračování/ukončení odstavců	36 - 39	✓	✓	• Čtení delších textů • Rozbor prvních vět v odstavcích – informace 5W, hledání slov motivujících k četbě

Propojování myšlenek v odstavcích	40 - 41	✓	✓	- Hledání souvislostí první věty a dalších v odstavci – rozbor viz první věta - Vyhledávání přímé řeči a hledání jejího účelu v konkrétním odstavci - Zkoumání ukončení odstavců – předvídání, v čem konkrétně nastane změna - Vyhledávání slov, která motivují k další četbě - Shrnutí odstavců – souvislost s jejich prvními větami - Vyhledávání spojovacích výrazů a sledování jejich účelu v textu
Propojování odstavců	40 - 41	✓	✓	
4. Jak psát o textu	42 - 49	celé	celé	
Používání citací – co je citace	42	✓	✓	- Vyhledávání citací, značení citací - Komentování textu s užitím citace - Tvorba odpovědí na otázky s užitím klíčových slov a citace - Doplňování vypsaných myšlenek citacemi - Krácení citací
Užívání citací k vyjádření myšlenky	43	✓	✓	
Výběr vhodných citací	44 - 47	✓	✓	
Pravidlo MDV – myšlenka, důkaz, vysvětlení	48	✓	✓	- Přiřazování pojmů k charakteristikám pojmů – pravidlo MDV - Přiřazování pojmů k příkladům -MDV - Tvorba odstavce s pravidlem MDV na základě četby textu
Vlastní psaní dle MDV pravidla	49	✓	✓	
5. Jak odhalit různé vrstvy významu	50 - 63	ne	celé	
Čtení mezi řádky – vyhledávání informací	50 - 51	XXX	✓	- Postupné vypisování informací z textu ke konkrétnímu tématu - vodítek - Hledání významu vodítek – tabulka - Formulování nepřímo podaných informací na základě vodítek v textu – charakteristika místa, postav... - Definování témat nepřímo podaných informací na základě konkrétních motivů z textu - Předvídání
Sestavování informací	52 - 53	XXX	✓	
Porozumění	54	XXX	✓	
Předvídání	55 - 56	XXX	✓	

Tón textu	56 - 57	XXX	✓	Vyhledávání hyperboly a definování jejího významu a účinku na čtenáře – rozbor do tabulky
Čtení za řádky – vodítka a skládání detailů	58 - 60	XXX	✓	- Vyhledávání vodítek a detailní čtení textu - Kladení si otázky proč? – hledání příčin jevů nepřímo podaných - Definování autorského záměru konkrétního textu – kladení otázky proč? (to autor píše právě takto?) - Psaní krátkého textu o autorském záměru s důkazem z textu - Významové vrstvy textu – rozbor do tabulky
Autorský záměr	60 - 61	XXX	✓	
Vrstvy významu	65 - 63	XXX	✓	
6. Nauč se porozumět stanovisku pisatele	64 - 71	celé	celé	
Rozlišování mezi fakty a názory	64	✓	✓	- Rozlišování faktů a názorů na výrocích. - Vyhledávání faktů v textu - Vyhledávání názorů v textu - Zkoumání vlastního myšlení na základě faktů a na základě názorů
Vyhledávání faktů a názorů	64 - 65	✓	✓	
Účel užití	65	✓	✓	
Komentování faktů a názorů	66 - 67	✓	✓	- Vyhledávání konkrétních faktů a názorů - Komentování účinku
Stanovisko autora - identifikace	68	✓	✓	- Doplňování textu o autorově stanovisku slovy z výběru - Komentování výběru konkrétních slov z hlediska autorova stanoviska - Vypisování slov z textu, která charakterizují určitou věc – určení stanoviska autora k této věci - Rozbor recenzí – určení účinku na čtenáře
Komentování stanoviska	69	✓	✓	
Odhalení ne/předpojatosti	69 - 70	✓	✓	
Ovlivňování čtenáře	70 - 71	✓	✓	

7. Nauč se okomentovat jazyk	72 - 87	ne	bonusové	
Komentování účinku slov v textu – slovní druhy	72 - 73	XXX	BON	- Slovní druhy a jejich definice – přiřazování - Vyhledávání slov dle slovních druhů v textu - Vyhledávání slov s konkrétním účinkem v textu - Komentování vybraných slov - Komparace dvou textů – rozbor do tabulky – slovo- slovní druh – účinek - Psaní – porovnání úryvků – doplnění textu
Účinek slov	73 - 75	XXX	BON	
Komentování účinku vět v textu – různé typy vět	76 - 77	XXX	BON	- Druhy vět - pojem – definice – příklad – přiřazování - Vyhledávání vět v úryvku - Rozbor vět z úryvku – tabulka: účel věty – příklad – účinek - Porovnávání vět různé délky - Komparace textů z hlediska vět - Psaní odstavce o užití účinku vět v textu
Působení vět	77 - 79	XXX	BON	
Komentování obrazných pojmenování – identifikace	80 - 82	XXX	BON	- Přiřazování pojmů k definicím a příkladům (přirovnání, metafora, personifikace) - Rozbor textu do tabulky – obraz. pojm. a jejich účinek - Vyhledávání obr.poj. v textu - Komentování autorského užití přirovnání – doplňovací text - Komentování autorského užití metafor a personifikací – samostatné psaní - Úprava žákovského komentáře na základě zpětné vazby učitele - Psaní odstavce MDV o básni
Účinek obrazných pojmenování	82 - 83	XXX	BON	
Komentování řečnických figur a stylistických prostředků - identifikace	84 - 85	XXX	BON	- Přiřazování – figura a definice - Čtení projevu a vyhledávání figur - Rozbor do tabulky – figura – příklad – účinek - Psaní odstavce MDV o konkrétních rysech projevu
Účinek řečnických figur a stylistických prostředků	85 - 87	XXX	BON	

8. Jak sdílet své chápání textu	88 - 95	ne	bonusové	
Čtení nahlas – vodítka v textu	88 - 89	XXX	BON	• Interpunkční znaménka – přiřazování s účinkem • Čtení textu podle zadaných modifikací v hlasitosti, důrazu, pauzách.... • Čtení nahlas • Rozbor a příprava textu ke čtení nahlas – vodítka v textu – poznámky, tabulka • Rychlá příprava pro čtení nahlas – vodítka v textu
Atraktivní přednes, oživení - prostředky	89 - 91	XXX	BON	
Čtení bez přípravy	91	XXX	BON	
Esej o textu – uchopení zadání	92 - 93	XXX	BON	• Shrnutí textu • Klíčová slova zadání • Zadání vlastními slovy • Rozbor textu do tabulky strukturované podle zadání práce • Psaní eseje formou odstavců MDV • Kontrola napsané práce z hlediska splnění zadání, pravidla MDV a propojování odstavců • Kontrola žákovské práce • Úprava žákovské práce na základě zpětné vazby učitele
Příprava k psaní – poznámky, nápady	93 - 94	XXX	BON	
Kritéria kvalitního textu	95	XXX	BON	

Metody obecně:

- výběr z možností
- rozbor textu do strukturované tabulky
- přiřazování pojmů k významům a příkladům
- přiřazování charakteristik/pojmů k jejich prezentaci v textu
- vyhledávání obsahových i formálních prvků v textu
- popis textu dle zadaných charakteristik/pojmů
- odpovědi na otázky na základě textu
- vizualizace

- předvídání
- kladení otázek
- propojování jazykových prostředků s příklady a s účelem jejich užití
- komparace textů
- přepis žakovského komentáře na základě zpětné vazby učitele
- psaní o textu - klíčová slova, komentář, shrnutí, citace, pravidlo MDV, esej (doplňování do částečně napsaného textu, samostatné psaní textu)